

ZAKON

O OBRAZOVANJU ODRASLIH

I. UVODNE ODREDBE

Predmet Zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se specifičnosti obrazovanja odraslih kao deo jedinstvenog sistema obrazovanja u Republici Srbiji i to: principi i ciljevi, kompetencije, kvalifikacije i standard kvalifikacija, aktivnosti u obrazovanju odraslih, pojam odraslog, upotreba jezika, obezbeđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovanja odraslih, organizacija i ostvarivanje obrazovanja odraslih, evidencija i javne isprave, planovi i programi obrazovanja odraslih, polaznici i kandidati, zaposleni i radno angažovani u obrazovanju odraslih, godišnji plan obrazovanja odraslih, nadzor, poveravanje poslova državne uprave autonomnoj pokrajini, kaznene odredbe i druga pitanja od značaja za obrazovanje odraslih.

Termini izraženi u ovom zakonu u gramatičkom muškom rodu podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koja se odnose.

Obrazovanje odraslih

Član 2.

Obrazovanje odraslih jeste deo jedinstvenog sistema obrazovanja Republike Srbije, koji obezbeđuje odraslima tokom celog života sticanje kompetencija i kvalifikacija potrebnih za lični i profesionalni razvoj, rad i zapošljavanje, kao i društveno odgovorno ponašanje.

Obrazovanje odraslih ostvaruje se kao formalno obrazovanje, neformalno obrazovanje i informalno učenje.

Formalno obrazovanje odraslih obuhvata osnovno i srednje obrazovanje.

Formalno obrazovanje odraslih, u smislu ovog zakona, jesu organizovani procesi učenja koji se ostvaruju na osnovu nastavnih planova i programa osnovnog i srednjeg obrazovanja, i programa drugih oblika stručnog obrazovanja prilagođenih potrebama i mogućnostima odraslih i zahtevima tržišta rada, u skladu sa zakonom.

Neformalno obrazovanje odraslih, u smislu ovog zakona, jesu organizovani procesi učenja odraslih na osnovu posebnih programa, radi sticanja znanja, vrednosti, stavova, sposobnosti i veština usmerenih na lični razvoj odraslih, rad i zapošljavanje i socijalne aktivnosti.

Informalno učenje odraslih, u smislu ovog zakona, jeste proces samostalnog sticanja znanja, vrednosti, stavova, sposobnosti i veština, u svakodnevnom životnom, radnom i socijalnom okruženju.

Principi obrazovanja odraslih

Član 3.

Obrazovanje odraslih zasniva se na sledećim principima:

- 1) celoživotnosti – uvažavanja potreba i mogućnosti odraslih za učenje i razvoj tokom celog života u svim oblastima života;
- 2) osobenosti – sticanja obrazovanja, u skladu sa iskustvima, potrebama, interesovanjima, društvenim i životnim ulogama i razvojnim karakteristikama odraslih;
- 3) relevantnosti – zasnovanosti obrazovanja i učenja na zahtevima i potrebama okruženja i pojedinca;
- 4) dostupnosti – jednakih uslova sticanja opšteg i stručnog obrazovanja i uključivanja u sve nivoe, vrste i oblike obrazovanja i učenja;
- 5) celovitosti – jednakih prava i mogućnosti sticanja obrazovanja za razvoj ličnosti, socijalnih kapaciteta i uloga, zapošljivosti, profesionalnog razvoja i napredovanja;
- 6) raznovrsnosti ponude – slobode i autonomije pri izboru načina, sadržaja, oblika, sredstava i metoda obrazovanja odraslih;
- 7) jednakih mogućnosti – uključivanja i sticanja obrazovanja bez obzira na godine života, pol, teškoće i smetnje u razvoju, invaliditet, rasnu, nacionalnu, socijalnu, kulturnu, etničku i versku pripadnost, jezik, seksualnu orijentaciju, mesto boravka, materijalno ili zdravstveno stanje i druga lična svojstva;
- 8) saradnje u oblasti obrazovanja odraslih – organa državne uprave nadležnih za poslove obrazovanja, ekonomski razvoj, zapošljavanje, rad, socijalnu politiku, zdravstvo, omladinsku politiku i druge oblasti, ustanova i drugih organizacija nadležnih za razvoj, obezbeđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovanja i zapošljavanja, naučnoistraživačkih organizacija, organa autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave, kao drugih i socijalnih partnera – privrednih komora, reprezentativnih udruženja i jedinica lokalne samouprave i strukovnih udruženja poslodavaca, reprezentavnih sindikata, udruženja i pojedinaca;
- 9) profesionalnosti i etičnosti – stručne i moralne odgovornosti izvođača programa obrazovanja odraslih;
- 10) ravnopravnog vrednovanja i društvenog prepoznavanja ishoda obrazovanja – bez obzira na oblik, vrstu i način učenja i sticanja obrazovanja;
- 11) garancije kvaliteta – razvoja mehanizama za obezbeđivanje standarda u različitim aktivnostima obrazovanja odraslih;
- 12) poštovanja ličnosti i dostojanstva svakog učesnika u obrazovanju odraslih.

Ciljevi obrazovanja odraslih

Član 4.

Obrazovanjem odraslih obezbeđuje se:

- 1) poboljšanje obrazovne i kvalifikacione strukture i unapređivanje mogućnosti zapošljavanja stanovništva;
- 2) stvaranje osnove za održivi društveno-ekonomski razvoj Republike Srbije;
- 3) povećanje profesionalne mobilnosti i fleksibilnosti radno aktivnog stanovništva;
- 4) smanjenje siromaštva, ostvarivanje jednakosti, socijalne uključenosti i međugeneracijske solidarnosti;

- 5) unapređivanje kvaliteta života – ličnog, porodičnog, prirodnog i socijalnog okruženja;
- 6) razvoj demokratije, interkulturalnosti i tolerancije;
- 7) integracija u evropski društveni i ekonomski prostor uvažavanjem evropskih okvira obrazovanja.

Kompetencije i kvalifikacija

Član 5.

Kompetencije, u smislu ovog zakona, jesu sposobnost upotrebe stečenih znanja, veština i stavova u različitim životnim situacijama.

Ključne kompetencije, u smislu ovog zakona, jesu sposobnost upotrebe stečenih znanja, veština i stavova, neophodnih za lični, socijalni i profesionalni razvoj i dalje učenje.

Stručne kompetencije, u smislu ovog zakona, jesu sposobnost upotrebe stečenih znanja, veština i stavova, neophodnih za obavljanje radnih aktivnosti.

Kvalifikacija, u smislu ovog zakona, jeste formalno priznanje stečenih ključnih i stručnih kompetencija utvrđenih standardima, u skladu sa ovim zakonom.

Kompetencije i kvalifikacije mogu da se stiču formalnim i neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem.

Standard kvalifikacije

Član 6.

Standard kvalifikacije, u smislu ovog zakona, obuhvata standard ključnih i standard stručnih kompetencija i uslove za njihovo dostizanje.

Standard ključnih kompetencija, u smislu ovog zakona, obuhvata opšte standarde postignuća i posebne standarde postignuća u osnovnom i u opštem srednjem i umetničkom obrazovanju odraslih.

Standard stručnih kompetencija, u smislu ovog zakona, obuhvata posebne standarde postignuća (ishode učenja) utvrđenih za stručno obrazovanje i obučavanje.

Uslovi iz stava 1. ovog člana odnose se na: odrasle koji se uključuju u obrazovnu aktivnost, prostor, opremu i kadrove organizacije kod kojih se stiču, odnosno priznaju kompetencije i kvalifikacije i postupke za priznavanje prethodnog učenja.

Aktivnosti u obrazovanju odraslih

Član 7.

Aktivnosti u obrazovanju odraslih u smislu ovog zakona, jesu:

- 1) obrazovanje odraslih koje omogućava sticanje osnovnog i srednjeg obrazovanja (formalno obrazovanje);
- 2) sticanje kompetencija i kvalifikacija za obavljanje, usavršavanje ili promenu zanimanja, posla, radne funkcije ili radne operacije (formalnim ili neformalnim obrazovanjem);
- 3) obrazovanje odraslih kojim se unapređuju znanja, veštine i sposobnosti, radi ličnog i profesionalnog razvoja i društveno odgovornog ponašanja,

unapređivanja kvaliteta života, opšteg obrazovanja i kulture (neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem);

4) priznavanje prethodnog učenja koje se ostvaruje procenom znanja, veština i sposobnosti stečenih obrazovanjem, životnim ili radnim iskustvom i koje omogućava dalje učenje i povećanje konkurentnosti na tržištu rada;

5) karijerno vođenje i savetovanje pružanjem stručne podrške odraslima za lični i profesionalni razvoj i zapošljavanje.

Odrasli

Član 8.

Odrasli koji stiču osnovno obrazovanje u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnovno obrazovanje, a prema programu za obrazovanje odraslih jesu lica starija od 15 godina.

Odrasli koji stiču srednje obrazovanje u skladu sa zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje, jesu lica starija od 17 godina.

Odrasli, u smislu ovog zakona, jesu lica obuhvaćena aktivnostima obrazovanja odraslih, iz člana 7. tač. 2)-5), a stariji su od 18 godina.

Upotreba jezika

Član 9.

Obrazovanje odraslih ostvaruje se na srpskom jeziku.

Za pripadnike nacionalne manjine obrazovanje odraslih ostvaruje se i na maternjem jeziku, odnosno dvojezično, ako se za to opredeli prilikom upisa u program najmanje 50% polaznika ili kandidata.

Pripadnik nacionalne manjine, prilikom uključivanja u postupak priznavanja prethodnog učenja, bira da li će se postupak sprovesti na maternjem ili srpskom jeziku.

II. OBEZBEĐIVANJE I UNAPREĐIVANJE KVALITETA OBRAZOVANJA ODRASLIH

Učesnici u obezbeđivanju i unapređivanju kvaliteta obrazovanja odraslih

Član 10.

U obezbeđivanju, praćenju i unapređivanju kvaliteta obrazovanja odraslih učestvuju: Nacionalni prosvetni savet, Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, ministarstva nadležna za poslove obrazovanja, privrede, zapošljavanja, rada, socijalne i omladinske politike, regionalnog razvoja i druga ministarstva, Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, organizacija nadležna za poslove zapošljavanja, drugi organi i organizacije, u skladu sa zakonom.

U obezbeđivanju, praćenju i unapređivanju kvaliteta obrazovanja odraslih ako se ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, učestvuje odgovarajući nacionalni savet nacionalne manjine na čijem jeziku se ostvaruje obrazovanje odraslih.

Nacionalni prosvetni savet

Član 11.

Nacionalni prosvetni savet utvrđuje opšte standarde postignuća i posebne standarde postignuća u osnovnom obrazovanju i u opštem srednjem i umetničkom obrazovanju odraslih (u daljem tekstu: standarde ključnih kompetencija).

Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Član 12.

Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih predlaže ministru nadležnom za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: ministar) posebne standarde postignuća za srednje stručno obrazovanje odraslih (standarde stručnih kompetencija), standarde kvalifikacija za nivo srednjeg stručnog obrazovanja, stručnog usavršavanja i drugih oblika stručnog obrazovanja odraslih.

Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, obrazuje sektorska veća kao svoje stalne komisije. Sektorska veća su stručna tela obrazovana za sektore rada, prema Jedinstvenoj klasifikaciji delatnosti.

Članove sektorskih veća čine predstavnici privrednih subjekata iz oblasti za koju je formirano sektorsko veće, predstavnici privredne komore, strukovnih komora, udruženja poslodavaca, stručnjaka iz oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, organizacije nadležne za poslove zapošljavanja, predstavnici ministarstava nadležnih za poslove: obrazovanja, privrede, zapošljavanja, rada, socijalne i omladinske politike, predstavnici zajednice stručnih škola, reprezentativnih granskih sindikata i predstavnici visokoškolskih institucija za koje je osnovano sektorsko veće.

Sektorska veća:

- 1) analiziraju postojeće i određuju potrebne kvalifikacije u određenoj oblasti rada (u daljem tekstu: sektor);
- 2) identifikuju kvalifikacije koje treba osavremeniti;
- 3) identifikuju kvalifikacije koje više ne odgovaraju potrebama sektora;
- 4) utvrđuju predlog standarda kvalifikacija u okviru sektora;
- 5) daju mišljenja o očekivanim ishodima znanja i veština unutar sektora;
- 6) promovišu dijalog i neposrednu saradnju između sveta rada i obrazovanja;
- 7) promovišu mogućnosti za obrazovanje, obuku i zapošljavanje unutar sektora;
- 8) identifikuju mogućnosti za obučavanje odraslih unutar sektora;
- 9) razmatraju implikacije nacionalnog okvira kvalifikacija na kvalifikacije unutar sektora;
- 10) utvrđuju standarde rada za poslove u okviru sektora;
- 11) predlažu listu kvalifikacija po nivoima i vrstama koje mogu da se stiču priznavanjem prethodnog učenja.

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja

Član 13.

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja obavlja stručne poslove koji se odnose na pripremu opštih standarda postignuća obrazovanja i posebnih standarda postignuća u osnovnom i opštem srednjem i umetničkom obrazovanju odraslih i vrednovanje ogleđa u obrazovanju odraslih.

Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja

Član 14.

Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, u saradnji sa organizacijom nadležnom za poslove zapošljavanja, obavlja i sledeće poslove:

- 1) priprema standarde iz člana 12. stav 1. ovog zakona;
- 2) utvrđuje listu kvalifikacija po nivoima i vrstama koje mogu da se stiču priznavanjem;
- 3) vodi evidenciju pravnih lica i preduzetnika koji nisu organizatori aktivnosti obrazovanja odraslih, a kod kojih se obavlja praktičan rad;
- 4) priprema instrumente i standarde za priznavanje prethodnog učenja;
- 5) učestvuje u pripremi predloga godišnjeg plana obrazovanja odraslih na zahtev ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Poslove iz stava 1. tač. 2. i 3. ovog člana Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja obavlja kao poverene poslove.

Radi pružanja stručne pomoći u obavljanju poslova iz stava 1. ovog člana, Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja može da obrazuje posebne komisije i timove iz reda stručnjaka u oblasti obrazovanja i zapošljavanja ili da angažuje naučnoistraživačke ustanove uz saglasnost Ministarstva.

Saveti za obrazovanje odraslih

Član 15.

Radi efikasnijeg praćenja i ostvarivanja obrazovanja odraslih, jedinice lokalne samouprave mogu osnivati savete za obrazovanje odraslih (u daljem tekstu: Savet), za čiji rad obezbeđuju i finansijska sredstva ili ih mogu formirati kao deo postojećih lokalnih socijalno ekonomskih saveta, odnosno lokalnih saveta za zapošljavanje.

Više jedinica lokalne samouprave mogu osnivati Savet radi praćenja i ostvarivanja obrazovanja odraslih od značaja za obrazovanje odraslih.

Savet čine predstavnici jedinice lokalne samouprave, organizacije nadležne za poslove zapošljavanja u lokalnoj samoupravi, poslodavaca, sindikata i udruženja.

Savet:

- 1) analizira i prati stanje u području razvoja ljudskih resursa, zapošljavanja i obuke odraslih na svom području;
- 2) identifikuje potrebe tržišta rada i prioritete u obrazovanju odraslih na svom području u saradnji sa školskom upravom;
- 3) dostavlja predloge za razvoj programa za obrazovanje odraslih nadležnom ministarstvu;

4) predlaže nadležnom ministarstvu i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave prioritetne programe obrazovanja odraslih koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije, odnosno iz budžeta jedinice lokalne samouprave.

III. ORGANIZACIJA I OSTVARIVANJE AKTIVNOSTI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Organizator aktivnosti obrazovanja odraslih

Član 16.

Organizator aktivnosti obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: organizator aktivnosti) u smislu ovog zakona je:

- 1) osnovna i srednja škola;
- 2) druga ustanova, javna agencija, javno preduzeće, organizacija nadležna za poslove zapošljavanja, agencija za zapošljavanje, privredno društvo, nosioci poslova profesionalne rehabilitacije, preduzetnik, sindikalna organizacija, udruženje, stručno društvo, organizacije za obrazovanje odraslih (narodni, radnički, otvoreni univerzitet, univerzitet za treće doba i dr.), centri i organizacije za stručno usavršavanje, za učenje stranih jezika, informaciono-komunikacione tehnologije, za obuku i razvoj ljudskih resursa, za obuku vozača, privredna komora, centar za karijerno vođenje i savetovanje, udruženje poslodavaca, kulturno-obrazovni centar, dom kulture, kao i drugi subjekti registrovani za obrazovnu delatnost u skladu sa propisima kojima se uređuje klasifikacija delatnosti (u daljem tekstu: druga organizacija).

Javno priznati organizator aktivnosti

Član 17.

Osnovna i srednja škola jeste javno priznati organizator aktivnosti, ako ispunjava propisane uslove za tu aktivnost i ima rešenje o verifikaciji koje izdaje Ministarstvo, u skladu sa zakonom kojim se uređuju osnovi sistema obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Zakon) i ovim zakonom.

Druga organizacija može steći status javno priznatog organizatora aktivnosti, za aktivnosti neformalnog obrazovanja odraslih iz člana 7. tačka 2) ovog zakona i aktivnosti iz tač. 3) i 5) istog člana, ako je registrovana za obrazovne delatnosti, zadovoljava utvrđene standarde i na osnovu odobrenja Ministarstva u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, status javno priznatog organizatora aktivnosti imaju državni organi i ustanove koje u skladu sa posebnim zakonom obavljaju stručno usavršavanje i druge aktivnosti obrazovanja odraslih.

Odobrenje iz stava 2. ovog člana izdaje se drugoj organizaciji koja ispunjava propisane uslove za organizovanje aktivnosti obrazovanja odraslih u pogledu programa, kadra, prostora, opreme i nastavnih sredstava.

Bliže uslove u pogledu programa, kadra, prostora, opreme i nastavnih sredstava propisuje ministar.

Postupak za izdavanje odobrenja drugoj organizaciji

Član 18.

Postupak za izdavanje odobrenja drugoj organizaciji radi sticanja statusa javno priznatog organizatora aktivnosti pokreće se zahtevom koji se podnosi Ministarstvu.

Zahtev sadrži: naziv, delatnost, sedište organizatora aktivnosti kao i predlog programa aktivnosti obrazovanja odraslih.

Predlog programa aktivnosti obrazovanja odraslih sadrži plan i program obrazovanja odraslih i način njegovog ostvarivanja, uslove predviđene za izvođenje aktivnosti obrazovanja odraslih koji se odnose na prostor u kome će se ta aktivnost izvoditi, potrebnu opremu i sredstva, kao i broj potrebnih stručnih lica koja će biti angažovana za izvođenje aktivnosti obrazovanja odraslih.

Uz zahtev se prilažu dokazi o ispunjenosti uslova i dokaz o uplati administrativne takse.

Ministarstvo upućuje Zavodu za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja deo zahteva koji se odnosi na plan i program obrazovanja odraslih i način ostvarivanja, na mišljenje.

Po dobijanju pozitivnog mišljenja Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, zahtev se dostavlja prosvetnom inspektor Ministarstva radi utvrđivanja ispunjenosti ostalih uslova za izdavanje odobrenja.

O zahtevu za izdavanje odobrenja, na osnovu nalaza prosvetnog inspektora, odlučuje ministar u roku od tri meseca od dana podnošenja zahteva.

Rešenje o zahtevu za izdavanje odobrenja radi sticanja statusa javno priznatog organizatora aktivnosti konačno je u upravnom postupku.

Odobrenje se izdaje na pet godina.

Druga organizacija podnosi zahtev za izmenu odobrenja i kada vrši statusnu promenu, menja sedište, odnosno objekat ili uvodi novu aktivnost obrazovanja odraslih.

Oduzimanje odobrenja

Član 19.

Odobrenje se oduzima ako druga organizacija kao javno priznati organizator aktivnosti prestane da ispunjava uslove za izdavanje odobrenja ili ako aktivnosti obrazovanja odraslih obavlja u suprotnosti sa ovim zakonom, na osnovu zapisnika prosvetnog inspektora Ministarstva ili izveštaja prosvetnog savetnika.

Odobrenje se oduzima i ako druga organizacija u toku izvođenja aktivnosti učini prekršaj ili krivično delo u vezi sa izvođenjem aktivnosti obrazovanja odraslih.

Rešenje o oduzimanju odobrenja drugoj organizaciji kao javno priznatom organizatoru aktivnosti donosi ministar.

Rešenje iz stava 3. ovog člana konačno je.

Odobrenje oduzeto iz razloga navedenih u st. 1. i 2. ovog člana može se ponovo izdati u postupku odobravanja radi sticanja statusa javno priznatog organizatora aktivnosti.

Ostvarivanje obrazovanja odraslih

Član 20.

Obrazovanje odraslih ostvaruje se putem predavanja, obuka, kurseva, seminara, radionica, tribina, savetovanja i drugih oblika učenja i obrazovanja.

Obrazovanje odraslih može se izvoditi: redovnom nastavom, konsultativno-instruktivnim radom, dopisno-konsultativnom nastavom, praktičnim radom, nastavom na daljinu i na drugi primeren način.

Obrazovanje odraslih ostvaruju:

- 1) izvođači programa obrazovanja odraslih (nastavnik, predavač, trener, voditelj, instruktor i dr.);
- 2) stručni saradnici;
- 3) saradnici;
- 4) pedagoški i andragoški asistent.

Sprovođenje programa obrazovanja odraslih

Član 21.

Sprovođenje programa obrazovanja odraslih, redosled nastave pojedinih predmeta, modula ili predmetnih oblasti, način i oblici proveravanja znanja, napredovanje i drugo prilagođava se specifičnostima, potrebama i mogućnostima polaznika i kandidata.

Vreme organizovanja aktivnosti obrazovanja odraslih u toku godine i obrazovni rad u toku dana i radne nedelje raspoređuju se na način predviđen aktom organizatora aktivnosti.

Objavljivanje i predstavljanje programa

Član 22.

Program formalnog obrazovanja odraslih objavljuje se u „Prosvetnom glasniku”, u skladu sa Zakonom.

Javno priznati organizator aktivnosti predstavlja programe aktivnosti obrazovanja odraslih koje izvodi, kao i svoju organizaciju rada i prilikom upisa u obavezi je da sa njima upozna polaznike i kandidate.

Javno priznati organizator aktivnosti mora, najmanje dva puta godišnje, objaviti rokove za ispite iz obrazovnih programa obrazovanja odraslih koje izvodi.

Ocenjivanje i ispiti

Član 23.

Ocenjivanje za sticanje osnovnog i srednjeg obrazovanja odraslih vrši se u skladu sa propisima koji uređuju te oblasti obrazovanja i u skladu sa ovim zakonom.

Polaznik formalnog programa obrazovanja odraslih polaže ispit na završetku upisanog programa u skladu sa Zakonom.

Načini sticanja kvalifikacija

Član 24.

Odrasli može da stekne kvalifikaciju ili njen deo, ključne ili stručne kompetencije, u skladu sa utvrđenim standardom kod javno priznatog organizatora aktivnosti.

Odrasli može da stekne kvalifikaciju ili njen deo, ključne ili stručne kompetencije, u skladu sa utvrđenim standardom i u postupku za priznavanje prethodnog učenja kod javno priznatog organizatora aktivnosti koji ima rešenje za obavljanje aktivnosti iz člana 17. stav 1. ovog zakona.

Postupak za priznavanje prethodnog učenja

Član 25.

Na zahtev odraslog, poslodavca ili organizacije nadležne za poslove zapošljavanja, javno priznati organizator aktivnosti koji ima rešenje za obavljanje aktivnosti iz člana 17. stav 1. ovog zakona, u posebnom postupku procenjuje znanja, veštine i stavove stečene obrazovanjem, životnim ili radnim iskustvom, u skladu sa standardom kvalifikacije i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Zahtev iz stava 1. ovog člana može da se odnosi na priznavanje prethodnog učenja koje odgovara standardu ključnih kompetencija ili standardu stručnih kompetencija, odnosno standardu kvalifikacija.

Kandidat može uložiti prigovor na sprovođenje postupka za priznavanje prethodnog učenja Ministarstvu u roku od osam dana od dana dobijanja rezultata sprovođenja postupka priznavanja prethodnog učenja.

Standarde i način sprovođenja postupka za priznavanje prethodnog učenja propisuje ministar.

Saradnja javno priznatih organizatora aktivnosti

Član 26.

Javno priznati organizator aktivnosti može izvoditi pojedinačni odobreni program samostalno, u saradnji sa drugim javno priznatim organizatorima aktivnosti ili sa pravnim licima i preduzetnicima kod kojih se obavlja praktičan rad, a koji se nalazi u evidenciji koju vodi Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja.

Model centar

Član 27.

Javno priznati organizator aktivnosti može steći status model centra ako:

- 1) je kao ogledni centar učestvovao u naučnoistraživačkom projektu kojim su uvedene inovacije u ostvarivanju prakse obrazovanja odraslih ili je razvijen novi model plana i programa obrazovanja odraslih;
- 2) ispunjava uslove u pogledu kadra i prostora.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, srednja stručna škola koja kroz proširenu delatnost u kontinuitetu ostvaruje obrazovne aktivnosti kojima se povećava kvalitet i dostupnost obrazovanja odraslih, može da organizuje centar za kontinuirano obrazovanje odraslih – model centar. Centar za kontinuirano obrazovanje odraslih iz stava 2. ovog člana je organizaciona jedinica i nema svojstvo pravnog lica.

Rešenje o utvrđivanju statusa model centra iz st. 1. i 2. ovog člana donosi ministar.

Bliže uslove za sticanje statusa model centra, način rada, finansiranja i druga pitanja od značaja za model centar propisuje ministar.

IV. EVIDENCIJE I JAVNE ISPRAVE

Evidencije

Član 28.

U obrazovanju odraslih vode se evidencije o:

- 1) polaznicima i kandidatima;
- 2) uspehu polaznika i kandidata;
- 3) ispitima;
- 4) ostvarivanju programa;
- 5) licima radno angažovanim u obrazovanju odraslih.

Evidencije koje se odnose na formalno osnovno i srednje obrazovanje odraslih vode se u skladu sa propisima kojima se uređuje taj nivo obrazovanja.

Evidencija o polazniku i kandidatu

Član 29.

Evidenciju o polazniku i kandidatu čine podaci o njihovom identitetu (lični podaci), obrazovnom, socijalnom i zdravstvenom statusu, kao i podaci o preporučenoj i pruženoj dodatnoj obrazovnoj, zdravstvenoj i socijalnoj podršci.

Lični podaci o polazniku i kandidatu su: ime i prezime i ime i prezime roditelja, odnosno staratelja, jedinstveni matični broj građana, pol, datum rođenja, mesto, opština i država rođenja, adresa, mesto, opština i država stanovanja, kontakt telefon, adresa elektronske pošte, matični broj, nacionalna pripadnost, državljanstvo, podaci o zdravstvenom stanju koji mogu biti od uticaja na ostvarivanje obrazovanja odraslih.

Izjašnjenje o nacionalnoj pripadnosti nije obavezno.

Podaci o obrazovnom statusu polaznika i kandidata su: podaci o sticanju svojstva polaznika i kandidata, podaci o priznavanju prethodnog učenja, jeziku na kome se ostvaruje obrazovanje odraslih, podaci o sticanju kompetencija i kvalifikacija, podaci o ispisivanju, isključenju iz aktivnosti i napuštanju obrazovne aktivnosti i podaci o ispunjavanju obaveza.

Podaci o socijalnom statusu polaznika i kandidata su podaci o uslovima stanovanja (stanovanje u stanu, kući, porodičnoj kući, podstanarstvo, stanovanje u domu i drugi oblici stanovanja) i porodici (broj članova, obrazovni nivo i zaposlenje članova porodičnog domaćinstva i primanje socijalne pomoći). Ovi podaci se prikupljaju samo za obrazovanje po programima odraslih koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije.

Podatak o zdravstvenom statusu polaznika i kandidata je podatak o tome da li je odrasli obuhvaćen primarnom zdravstvenom zaštitom.

Podaci o preporučenoj i pruženoj dodatnoj obrazovnoj, zdravstvenoj i socijalnoj podršci su podaci koje dostavlja interesorna komisija koja vrši procenu potreba i podaci o njihovoj ostvarenosti.

Evidencija o uspehu polaznika i kandidata

Član 30.

Evidenciju o uspehu polaznika i kandidata čine podaci kojima se određuje stepen ostvarenosti kompetencija i kvalifikacija i datim javnim ispravama i ispravama.

Evidencija o ispitima

Član 31.

Evidenciju o ispitima čine podaci o ispitu kojim se dokazuje sticanje kvalifikacije, ključne ili stručne kompetencije.

Evidencija o ostvarivanju programa

Član 32.

Evidenciju o ostvarivanju programa čine podaci o ostvarivanju programa obrazovanja odraslih.

Evidencija o licima radno angažovanim u obrazovanju odraslih

Član 33.

Evidenciju o licima radno angažovanim u obrazovanju odraslih čine sledeći podaci: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, pol, datum rođenja, mesto, opština i država rođenja, adresa, mesto, opština i država stanovanja, kontakt telefon, adresa elektronske pošte, nivo i vrsta obrazovanja, podaci o stručnom usavršavanju i stečenim zvanjima, podaci o državljanstvu, sposobnosti za rad, podatak o poznavanju jezika nacionalne manjine, podatak o vrsti radnog odnosa, načinu i dužini radnog angažovanja, istovremenim angažovanjima u drugim ustanovama, podaci o zaduženjima po posebnom planu i programu, a u svrhu ostvarivanja programa obrazovanja odraslih, u skladu sa zakonom.

Način prikupljanja podataka u evidencijama

Član 34.

Podaci u evidencijama prikupljaju se na osnovu dokumentacije izdate od strane nadležnih organa koje dostavljaju punoletni polaznici i kandidati i roditelji, odnosno staratelji i izjava punoletnih polaznika i kandidata i roditelja, odnosno staratelja.

Naročito osetljivi podaci obrađuju se uz pristanak punoletnog polaznika i kandidata i roditelja, odnosno staratelja, koji se daje u pismenom obliku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Vođenje evidencija

Član 35.

Prikupljeni podaci čine osnov za vođenje evidencija.

Javno priznati organizator aktivnosti vodi evidencije elektronski, u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete i u papirnoj formi na propisanim obrascima.

Vrstu, naziv i sadržaj obrazaca i način vođenja evidencija propisuje ministar i odobrava njihovo izdavanje.

Evidencija se vodi na srpskom jeziku ćirilčkim pismom, a latiničkim pismom u skladu sa zakonom.

Kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje i na jeziku nacionalne manjine, evidencija se vodi i na jeziku i pismu te nacionalne manjine.

Evidencija se može voditi i samo na jeziku i pismu nacionalne manjine na obrascu koji propisuje ministar, kao deo podzakonskog akta iz stava 3. ovog člana.

Obrada podataka

Član 36.

Podatke u evidencijama prikuplja javno priznati organizator aktivnosti.

Odgovorno lice javno priznatog organizatora aktivnosti stara se i odgovorno je za blagovremen i tačan unos podataka i održavanje ažurnosti evidencija i bezbednost podataka, bez obzira na način njihovog vođenja.

Rokovi čuvanja podataka u evidencijama

Član 37.

Lični podaci iz evidencije o polaznicima i kandidatima i podaci iz evidencije o uspehu polaznika i kandidata kojima se određuje stepen ostvarenosti standarda ključnih i stručnih kompetencija i kvalifikacija i podaci o izdatim javnim ispravama i uverenjima, čuvaju se trajno.

Ostali podaci iz čl. 29-33. čuvaju se deset godina.

Podaci iz evidencije o licima radno angažovanim u obrazovanju odraslih čuvaju se deset godina.

Javna isprava

Član 38.

Javno priznati organizator aktivnosti izdaje polazniku odnosno kandidatu javnu ispravu na propisnom obrascu.

Javna isprava u smislu ovog zakona izdaje se za:

- 1) ostvaren standard ključnih kompetencija za nivo osnovnog obrazovanja odraslih;
- 2) ostvaren standard ključnih kompetencija za opšteobrazovni deo srednjeg stručnog obrazovanja odraslih;
- 3) ostvaren standard stručnih kompetencija;
- 4) ostvareni standard kvalifikacije u celini.

Podaci iz javne isprave upisuju se u radnu knjižicu.

Naziv, sadržaj i izgled obrasca javne isprave iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.

Uverenje

Član 39.

Za delimično ostvaren standard stručnih kompetencija ili kvalifikacije javno priznati izvođač aktivnosti, izdaje polazniku, odnosno kandidatu uverenje na propisanom obrascu, u skladu sa ovim zakonom.

Podaci iz uverenja iz stava 1. ovog člana upisuju se u radnu knjižicu.

Naziv, sadržaj i izgled obrasca uverenja iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.

Izdavanje javne isprave i uverenja

Član 40.

Javna isprava, odnosno uverenje izdaje se na srpskom jeziku ćiriličkim pismom, a latiničkim pismom u skladu sa zakonom.

Kada se obrazovna aktivnost ostvaruje ili postupak priznavanja prethodnog učenja sprovodi na jeziku nacionalne manjine, javna isprava, odnosno uverenje izdaje se na tom jeziku, u skladu sa zakonom.

Verodostojnost javne isprave overava se pečatom, u skladu sa zakonom.

Opštim aktom javno priznatog organizatora aktivnosti određuje se lice odgovorno za upotrebu i čuvanje pečata.

Baza podataka i jedinstveni informacioni sistem prosvete

Član 41.

Javno priznati organizator aktivnosti vodi bazu podataka.

Baza podataka predstavlja skup svih evidencija propisanih zakonom koje javno priznati organizator aktivnosti vodi u elektronskom obliku i dostavlja Ministarstvu.

Jedinstveni informacioni sistem prosvete objedinjuje podatke iz evidencija svih javno priznatih organizatora aktivnosti koji se vode kao baza podataka.

Jedinstveni informacioni sistem prosvete uspostavlja i njime upravlja Ministarstvo, u skladu sa Zakonom.

Registar

Član 42.

Ministarstvo vodi registar aktivnosti obrazovanja odraslih i javno priznatih organizatora aktivnosti kojima su data ili oduzeta odobrenja.

Sadržaj i način vođenja registra i način na koji se obezbeđuje dostupnost podataka propisuje ministar.

V. PLANOVI I PROGRAMI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Planovi i programi obrazovanja odraslih

Član 43.

Obrazovanje odraslih zasniva se na planovima i programima obrazovanja odraslih ili delovima odgovarajućih programa za učenike kojima odrasli stižu ključne i stručne kompetencije i kvalifikacije potrebne za lični i profesionalni razvoj, rad i zapošljavanje, kao i društveno odgovorno ponašanje, odnosno dopunjuju znanja, veštine, sposobnosti i stavove:

- 1) jezičke i matematičke pismenosti;
- 2) vladanja maternjim i stranim jezicima;
- 3) naučne pismenosti u prirodnim i društvenim naukama;
- 4) vladanja informacijsko-komunikacionom tehnologijom;
- 5) medijske pismenosti;
- 6) za rad u struci;
- 7) za preduzetništvo i rukovođenje;
- 8) kreativnog izražavanja i učestvovanja u kulturnim, umetničkim i sportskim događanjima;
- 9) za odgovorno obavljanje uloge aktivnog građanina i poštovanje ljudskih i građanskih prava;
- 10) socijalne veštine, sposobnosti za rešavanje problema, komunikaciju i timski rad;
- 11) za očuvanje i zaštitu okoline;
- 12) za obezbeđivanje bezbednih i zdravih uslova na radu radi ostvarivanja fizičkog, psihičkog i socijalnog blagostanja zaposlenih;
- 13) druga znanja, veštine, sposobnosti i stavovi.

Program može imati modularnu strukturu i može biti organizovan po ciklusima.

Programi obrazovanja odraslih prilagođeni su uzrastu, prethodnom obrazovanju, znanju, veštinama i sposobnostima odraslih u skladu sa utvrđenim ishodima, a namenjeni su:

- 1) obrazovanju i osposobljavanju odraslih kojima je prestalo pravo na redovno obrazovanje;
- 2) prekvalifikaciji, dokvalifikaciji ili specijalističkom obrazovanju;
- 3) obrazovanju i osposobljavanju nezaposlenih za potrebe tržišta rada;
- 4) usavršavanju radi postizanja višeg stepena znanja u profesiji i podizanja produktivnosti rada;
- 5) obrazovanju za prihvatanje vrednosti demokratije i građanskog društva;
- 6) obrazovanju za ostvarivanje posebnih prava pripadnika nacionalnih manjina;
- 7) obrazovanje odraslih lica sa smetnjama u razvoju, sa invaliditetom i posebno nadarenih lica;

- 8) obrazovanju posebnih grupa (socijalno isključenih grupa).

Programi formalnog i neformalnog obrazovanja

Član 44.

Programi obrazovanja odraslih su programi formalnog i neformalnog obrazovanja.

Programi formalnog obrazovanja odraslih obuhvataju:

- 1) programe za sticanje osnovnog i srednjeg obrazovanja odraslih;
- 2) programe za sticanje kvalifikacija;
- 3) programe specijalističkog i majstorskog obrazovanja;
- 4) programe usavršavanja, za obavljanje zanimanja ili posla.

Programi neformalnog obrazovanja obuhvataju:

- 1) programe rada u struci;
- 2) programe preduzetništva i rukovođenja;
- 3) programe iz poznavanja nauke i tehnologije;
- 4) programe obuke za rad na računaru;
- 5) programe stranih jezika;
- 6) programe zaštite okoline i ekologije;
- 7) programe razvoja i očuvanja bezbednih i zdravih uslova rada;
- 8) programe kreativnog i umetničkog izražavanja;
- 9) programe sticanja ili dopunjavanja drugih znanja, veština, sposobnosti i stavova;
- 10) programe koji nastaju u skladu sa zahtevima i potrebama tržišta rada.

Nastavnim planom i programom za odrasle bliže se utvrđuju: cilj, zadaci i sadržaj obrazovanja, nedeljni i godišnji broj časova nastave i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada, način i oblici ostvarivanja tog rada.

Programi formalnog osnovnog obrazovanja odraslih

Član 45.

Osnovno obrazovanje odraslih organizuje se po razredima od prvog do osmog razreda i traje od tri do pet godina, u skladu sa školskim programom.

Obrazovanje iz stava 1. ovog člana može biti organizovano i po ciklusima, a trajanje ciklusa i razredi koji su uključeni u ciklus utvrđeni su programom obrazovanja odraslih, u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnovno obrazovanje i vaspitanje.

Nastavni predmeti koji se izučavaju prema nastavnom planu i programu osnovnog obrazovanja odraslih, jesu:

- 1) obavezni predmeti;
- 2) obavezni moduli.

Odrasli iz stava 1. ovog člana mogu steći osnovno obrazovanje pohađanjem nastave ili polaganjem ispita.

Broj odraslih u odeljenju, odnosno grupi ne može biti manji od 15 ni veći od 20.

Vreme upisa, odnosno prijavljivanja ispita uređuje se statutom škole koja obavlja osnovno obrazovanje i vaspitanje odraslih.

Odrasli je završio razred ako ima pozitivne brojčane ocene iz svih predmeta.

Odrasli se ocenjuje iz predmeta i modula opisnom i brojčanom ocenom.

Vrednovanje postignuća odraslih iz predmeta i modula vrši se za svaku završenu godinu obrazovanja.

Odrasli je završio godinu obrazovanja ako ima pozitivne brojčane ocene iz svih predmeta i modula, a ako ima nedovoljne ocene polaže ispite iz tih predmeta i modula.

Odrasli koji imaju nedovoljne ocene iz pojedinih predmeta polažu ispite iz tih predmeta.

Vladanje odraslih ne ocenjuje se.

Donošenje programa obrazovanja odraslih

Član 46.

Programi formalnog obrazovanja odraslih donose se u skladu sa Zakonom i posebnom zakonom.

Programi neformalnog obrazovanja odraslih donose se u postupku odobravanja u skladu sa zakonom.

VI. POLAZNICI I KANDIDATI

Polaznici i kandidati

Član 47.

Status polaznika odrasli stiče upisom u aktivnost obrazovanja odraslih kod javno priznatog organizatora aktivnosti, a status kandidata – uključivanjem u postupak priznavanja prethodnog učenja.

Odrasli može da stekne kvalifikaciju ako ima stečeno osnovno obrazovanje ili ima javnu ispravu o ključnim kompetencijama na nivou osnovnog obrazovanja.

Posebni uslovi i starosna granica za sticanje statusa polaznika, odnosno kandidata utvrđuju se standardom kvalifikacije.

Status polaznika, odnosno kandidata, prestaje:

- 1) sticanjem kompetencije ili kvalifikacije;
- 2) ispisivanjem;
- 3) isključenjem iz aktivnosti obrazovanja odraslih zbog učinjene povrede zabrana propisanih Zakonom;
- 4) napuštanjem obrazovne aktivnosti i zbog neopravdanog neispunjavanja obaveza utvrđenih za određene aktivnosti obrazovanja odraslih.

Ugovorom između javno priznatog organizatora aktivnosti i polaznika, odnosno kandidata, utvrđuju se međusobna prava, obaveze i odgovornosti.

Troškovi obrazovanja

Član 48.

Za sticanje osnovnog obrazovanja i prvog zanimanja odrasli ne plaća troškove.

Za ostale aktivnosti obrazovanja odraslih troškove snose polaznici i kandidati programa, poslodavci kod kojih su zaposleni, organizacija nadležna za poslove zapošljavanja ili druga zainteresovana pravna i fizička lica.

VII. ZAPOSLENI I RADNO ANGAŽOVANI U OBRAZOVANJU ODRASLIH

Izvođači programa obrazovanja odraslih

Član 49.

Zadatak izvođača programa obrazovanja odraslih je da osiguraju uvažavanje opštih principa i ciljeva obrazovanja odraslih, ostvarivanje i unapređivanje programa obrazovanja odraslih.

Nastavnik je lice koje ostvaruje nastavu i druge oblike obrazovnog rada u osnovnoj i srednjoj školi u skladu sa Zakonom, posebnim zakonom i ovim zakonom.

Predavač, trener, voditelj, instruktor i drugi su lica koja, osim odgovarajućeg obrazovanja utvrđenog standardom kvalifikacije, imaju kompetencije utvrđene programom aktivnosti obrazovanja odraslih.

Stručni saradnik

Član 50.

Zadatak stručnog saradnika jeste da savetodavnim radom i drugim oblicima rada unapređuje obrazovanje odraslih i pruža stručnu pomoć polaznicima, kandidatima i izvođačima aktivnosti obrazovanja odraslih po pitanjima od značaja za ostvarivanje aktivnosti obrazovanja odraslih.

Stručne poslove u okviru aktivnosti obrazovanja odraslih obavljaju andragog, psiholog i bibliotekar, u skladu sa Zakonom.

Ako organizator aktivnosti nema sve stručne saradnike predviđene ovim zakonom, u postupku verifikacije, odnosno odobravanja procenjuje se opravdanost odstupanja.

Saradnik

Član 51.

Zadatak saradnika jeste da svojim znanjem, savetodavnim i stručnim radom obezbedi kvalitetnije ostvarivanje aktivnosti obrazovanja odraslih.

Saradnik ima kvalifikacije i kompetencije utvrđene programom aktivnosti obrazovanja odraslih.

Pedagoški i andragoški asistent

Član 52.

Pedagoški i andragoški asistent pruža pomoć i dodatnu podršku polaznicima i kandidatima, u skladu sa njihovim potrebama, saraduje sa izvođačima aktivnosti

obrazovanja odraslih i stručnim saradnicima, saradnicima, organizacijama i udruženjima i jedinicom lokalne samouprave, u cilju kvalitetnijeg ostvarivanja aktivnosti obrazovanja odraslih.

Pedagoški i andragoški asistent ima kvalifikacije i kompetencije utvrđene programom aktivnosti obrazovanja odraslih.

Radni odnos

Član 53.

Lice radno angažovano u obrazovanju odraslih zasniva radni odnos, odnosno radno se angažuje po drugom osnovu kod javno priznatog organizatora aktivnosti saglasno Zakonu i opštim propisima o radu.

Stručno usavršavanje

Član 54.

Lice radno angažovano u obrazovanju odraslih ima pravo i obavezu stalnog stručnog usavršavanja, u skladu sa zakonom.

VIII. GODIŠNJI PLAN OBRAZOVANJA ODRASLIH

Godišnji plan obrazovanja odraslih

Član 55.

Godišnjim planom obrazovanja odraslih u Republici Srbiji:

- 1) utvrđuju se prioritetne obrazovne i radne oblasti i aktivnosti obrazovanja odraslih;
- 2) određuje se raspoređivanje obrazovnih i radnih oblasti i aktivnosti obrazovanja odraslih na jedinice lokalne samouprave pri čemu se vodi računa o potrebama tržišta rada, racionalnom korišćenju postojećih obrazovnih kapaciteta, broju kandidata, odnosno polaznika obrazovanja, razvojnim specifičnostima pojedinih područja, ciljevima i principima obrazovanja odraslih;
- 3) određuje se okvirni obim i izvori sredstava koja su potrebna za realizaciju godišnjeg plana;
- 4) određuje se dinamika ostvarivanja planiranih aktivnosti obrazovanja odraslih;
- 5) određuju se kriterijumi za raspodelu sredstava.

Donošenje godišnjeg plana obrazovanja odraslih

Član 56.

Godišnji plan obrazovanja odraslih donosi Vlada, na predlog Ministarstva, do početka školske godine.

Godišnji plan obrazovanja odraslih usklađivaće se sa sredstvima opredeljenim zakonom u budžetu Republike Srbije za narednu godinu.

U pripremi godišnjeg plana obrazovanja odraslih Ministarstvo pribavlja podatke o potrebama za aktivnostima obrazovanja odraslih od autonomne pokrajine, jedinica lokalne samouprave, privrednih komora, udruženja poslodavaca, reprezentativnih sindikata i drugih subjekata preko školskih uprava.

Podaci o potrebi za aktivnostima obrazovanja odraslih pribavljaju se od organizacije nadležne za poslove zapošljavanja, drugih ministarstava i drugih državnih organa.

Na predlog godišnjeg plana obrazovanja odraslih Ministarstvo pribavlja mišljenje Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zapošljavanja.

Sprovođenje godišnjeg plana obrazovanja odraslih

Član 57.

U sprovođenju godišnjeg plana obrazovanja odraslih Ministarstvo objavljuje konkurse za izvođenje planiranih aktivnosti obrazovanja odraslih.

Pravo učešća na konkursu imaju javno priznati organizatori aktivnosti.

Na osnovu raspisanog konkursa, ministar donosi rešenje o izboru javno priznatog organizatora aktivnosti i odlučuje o raspodeli sredstava za realizaciju planiranih aktivnosti obrazovanja odraslih.

Ministarstvo prati sprovođenje godišnjeg plana obrazovanja odraslih i preduzima mere koje su potrebne za izvođenje planiranih programa aktivnosti obrazovanja odraslih.

IX. PLANIRANJE I FINANSIRANJE OBRAZOVANJA ODRASLIH

Izvori sredstava

Član 58.

Sredstva za finansiranje obrazovanja odraslih obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, budžetu autonomne pokrajine i budžetima jedinica lokalne samouprave u skladu sa godišnjim planom obrazovanja odraslih, neposredno od polaznika i kandidata i poslodavaca, kao i iz drugih izvora.

Sredstva iz budžeta Republike Srbije

Član 59.

U budžetu Republike Srbije obezbeđuju se sredstva za:

- 1) finansiranje programa osnovnog obrazovanja odraslih i prvog zanimanja;
- 2) druge aktivnosti obrazovanja odraslih predviđene godišnjim planom obrazovanja odraslih;
- 3) finansijske podsticaje za opremanje nastavnim i drugim materijalnim sredstvima i razvojne programe i projekte u skladu sa godišnjim planom obrazovanja odraslih.

Sredstva iz budžeta autonomne pokrajine

Član 60.

U budžetu autonomne pokrajine obezbeđuju se sredstva za:

- 1) finansiranje programa predviđenih pokrajinskim planom obrazovanja odraslih;

2) finansijske podsticaje za opremanje nastavnim i drugim materijalnim sredstvima i razvojne programe i projekte u oblasti obrazovanja odraslih na pokrajinskom nivou.

Sredstva iz budžeta jedinice lokalne samouprave

Član 61.

U budžetu jedinice lokalne samouprave obezbeđuju se sredstva za:

- 1) javno priznate organizatore aktivnosti kojima je jedinica lokalne samouprave osnivač, za investicije i investiciono održavanje, kao i za stalne troškove;
- 2) finansiranje programa predviđenih lokalnim planom obrazovanja odraslih;
- 3) finansijske podsticaje za opremanje nastavnim i drugim materijalnim sredstvima i razvojne programe i projekte u oblasti obrazovanja odraslih na lokalnom nivou;
- 4) rad saveta.

X. NADZOR

Inspekcijski i stručno pedagoški nadzor

Član 62.

Inspekcijski i stručno-pedagoški nadzor nad radom javno priznatih organizatora aktivnosti vrši Ministarstvo, u skladu sa Zakonom.

Osiguranje kvaliteta rada u obrazovanju odraslih

Član 63.

Spoljašnje vrednovanje kvaliteta rada javno priznatih organizatora aktivnosti koji realizuju programe obrazovanja odraslih vrše Ministarstvo i Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, u skladu sa Zakonom.

XI. KAZNE NE ODREDBE

Član 64.

Novčanom kaznom od 100.000,00 do 1.000.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice – javno priznati organizator aktivnosti, a od 10.000,00 do 250.000,00 preduzetnik – javno priznati organizator aktivnosti koji:

- 1) ne vodi evidenciju ili je vodi suprotno odredbama ovog zakona (čl. 28-37);
- 2) izda javnu ispravu, odnosno uverenje suprotno odredbama ovog zakona (čl. 38-40);
- 3) ne zaključi ugovor sa polaznikom, odnosno kandidatom ili uključi u aktivnosti obrazovanja odraslih polaznika ili kandidata suprotno članu 47. ovog zakona;
- 4) od polaznika ili kandidata naplati troškove koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije (član 48. stav 1);
- 5) angažuje izvođače programa obrazovanja odraslih i druge saradnike suprotno čl. 49-53.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 100.000,00 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice javno priznatog organizatora aktivnosti.

XII. POVERAVANJE POSLOVA DRŽAVNE UPRAVE AUTONOMNOJ POKRAJINI

Član 65.

Poslove utvrđene članom 18. stav 1. (postupak za izdavanje odobrenja drugoj organizaciji koja obavlja delatnost i ima sedište na teritoriji autonomne pokrajine); članom 19. (oduzimanje odobrenja) i članom 62. (inspekcijski nadzor), kao poverene obavlja nadležni organ autonomne pokrajine.

XIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 66.

Propisi potrebni za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 67.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od 1. januara 2014. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o obrazovanju odraslih sadržan je u članu 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, sistem u oblasti obrazovanja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Problemi koje zakon treba da reši, odnosno ciljevi koji se zakonom postižu

Donošenjem Zakona o obrazovanju odraslih po prvi put bi se na sistemski način uredila ova oblast i pružile bolje mogućnosti ljudima koji žele da se dodatno obrazuju ili da im se prizna prethodno znanje. Predlogom zakona o obrazovanju odraslih (daljem tekstu: Predlog zakona) stvara se pravni okvir za poboljšanje obrazovne i kvalifikacione strukture stanovništva pa samim tim i povećanje zapošljivosti stanovništva, kao i povećanje profesionalne pokretljivosti radno aktivnog stanovništva.

Obrazovna struktura stanovništva Republika Srbije je nepovoljna. Prema podacima Popisa iz 2002. godine 21,9% stanovništva starijeg od 15 godina nije završilo osnovnu školu, a 23,9% stanovništva starijeg od 15 godina ima završeno samo osnovno obrazovanje.

U cilju da se uredi specifičnosti obavljanja delatnosti obrazovanja odraslih u sistemu obrazovanja, da se uredi učenje tokom celog života, da se iskoriste postojeće institucije, da se definiše i formalno i neformalno obrazovanje odraslih, da se iskoriste sredstva koja su prethodnih godina uložena u obrazovni sistem, prevashodno u kadrove i opremu, da se poveže svet obrazovanja i svet rada, pristupilo se uređivanju obrazovanja odraslih zakonom sa ciljem da se sistemskih pristupi problemu smanjivanja razmera nepismenosti i profesionalne neosposobljenosti stanovništva.

Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, br. 72/09 i 52/11 – u daljem tekstu: Zakon) uređen je sistem predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja. Odredbom člana 2. stav 2. navedenog zakona propisano je da se specifičnosti obavljanja delatnosti obrazovanja odraslih u sistemu obrazovanja i vaspitanja, uređuju posebnim zakonom, što je i učinjeno donošenjem Predloga zakona o obrazovanju odrasli.

Formalno obrazovanje odraslih u određenoj meri je uređeno Zakonom, delimično posebnim zakonima iz oblasti obrazovanja i vaspitanja i Predlogom zakona. Predlogom zakonom uređeno je neformalno obrazovanje, ali i informalno učenje odraslih.

Pored opštih ciljeva propisanih sistemskim zakonom, obrazovanjem odraslih se stvaraju pretpostavke za poboljšanje obrazovne i kvalifikacione strukture i unapređivanje mogućnosti zapošljavanja stanovništva; stvaranje osnove održivi društveno-ekonomski razvoj Republike Srbije; povećanje profesionalne mobilnosti i fleksibilnosti radno aktivnog stanovništva; smanjenje siromaštva, ostvarivanje jednakosti, socijalne uključenosti i međugeneracijske solidarnosti; unapređivanje kvaliteta života – ličnog, porodičnog, prirodnog i socijalnog okruženja; razvoj

demokratije, interkulturalnosti i tolerancije i integracija u evropski društveni i ekonomski prostor uvažavanjem evropskih okvira obrazovanja.

Predlogom zakona prepoznata su rešenja u Strategiji razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine koja je objavljena u "Službenom glasniku RS" br. 107/2012 (u daljem tekstu: Strategija) i to:

- donošenje ovog zakona je jedan od zadataka Strategije obrazovanja;
- izgradnja sistema neformalnog obrazovanja i priznavanje kompetencija i kvalifikacija stečenih neformalnim programima;
- uspostavljanje sistema priznavanja prethodnog učenja;
- uspostavljanje sektorskih veća;
- uspostavljanje postupka za izdavanje odobrenja drugoj organizaciji za sprovođenje programa neformalnog stručnog obrazovanja;
- prepoznati razni vidovi sprovođenja obrazovanja odraslih (redovna nastava, konsultativno-instruktivni rad, dopisno-konsultativna nastava, praktični radom, nastava na daljinu i na drugi);
- prepoznati brojni i raznovrsni programi za obrazovanje odraslih;
- definisanje postojanja registra svih institucija u oblasti formalnog i neformalnog obrazovanja;
- kao jedna od aktivnosti obrazovanja odraslih prepoznato karijerno vođenje i savetovanje pružanjem stručne podrške odraslima za lični i profesionalni razvoj i zapošljavanje;
- uspostavljen sistem finansiranja obrazovanja odraslih i dr.

III. OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA U ZAKONU

U glavi I. Predloga zakona (čl. 1. do 9) uređene su uvodne odredbe i to: predmet zakona, obrazovanje odraslih, principi i ciljevi obrazovanja odraslih, kompetencije i kvalifikacije, standard kvalifikacija, aktivnosti u obrazovanju odraslih, pojam odraslog i upotreba jezika.

Obrazovanje odraslih jeste deo jedinstvenog sistema obrazovanja Republike Srbije, koji obezbeđuje odraslima tokom celog života sticanje kompetencija i kvalifikacija potrebnih za lični i profesionalni razvoj, rad i zapošljavanje, kao i društveno odgovorno ponašanje. Obrazovanje odraslih ostvaruje se kao formalno obrazovanje, neformalno obrazovanje i informalno učenje.

Formalno obrazovanje odraslih obuhvata osnovno i srednje obrazovanje, a što predstavlja organizovane procese učenja koji se ostvaruju na osnovu nastavnih planova i programa osnovnog i srednjeg obrazovanja i programa drugih oblika stručnog obrazovanja prilagođenih potrebama i mogućnostima odraslih i zahtevima tržišta rada, u skladu sa zakonom.

Neformalno obrazovanje odraslih su, takođe, organizovani procesi učenja odraslih, ali na osnovu posebnih programa, u cilju sticanja znanja, vrednosti, stavova, sposobnosti i veština usmerenih na lični razvoj odraslih, rad i zapošljavanje i socijalne aktivnosti.

Informalno učenje je proces samostalnog sticanja znanja, vrednosti, stavova, sposobnosti i veština, u svakodnevnom životnom, radnom i socijalnom okruženju.

Kompetencije, u smislu Predloga zakona, jesu sposobnost upotrebe stečenih znanja, veština i stavova u različitim životnim situacijama. Pravi se razlika između

ključnih i stručnih kompetencija, te su ključne kompetencije sposobnost upotrebe stečenih znanja, veština i stavova, neophodnih za lični, socijalni i profesionalni razvoj i dalje učenje, a stručne - sposobnost upotrebe stečenih znanja, veština i stavova, neophodnih za obavljanje radnih aktivnosti.

Kvalifikacija predstavlja formalno priznanje stečenih ključnih i stručnih kompetencija utvrđenih standardima, u skladu sa ovim zakonom. Kompetencije i kvalifikacije mogu se sticati formalnim i neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem.

Standard kvalifikacije obuhvata standard ključnih i standard stručnih kompetencija i uslove za njihovo dostizanje.

Standard ključnih kompetencija obuhvata opšte standarde postignuća i posebne standarde postignuća u osnovnom i u opštem srednjem i umetničkom obrazovanju odraslih, a standard stručnih kompetencija - posebne standarde postignuća (ishode učenja) utvrđenih za stručno obrazovanje i obučavanje.

Uslovi se odnose na: odrasle koji se uključuju u obrazovnu aktivnost, prostor, opremu i kadrove organizacije kod kojih se stiču, odnosno priznaju kompetencije i kvalifikacije i postupke za priznavanje prethodnog učenja.

Aktivnosti obrazovanja odraslih mogu biti:

1) obrazovanje odraslih koje omogućava sticanje osnovnog, i srednjeg obrazovanja (formalno obrazovanje);

2) sticanje kompetencija i kvalifikacija za obavljanje, usavršavanje ili promenu zanimanja, posla, radne funkcije ili radne operacije (formalnim ili neformalnim obrazovanjem);

3) obrazovanje odraslih kojim se unapređuju znanja, veštine i sposobnosti, radi ličnog i profesionalnog razvoja i društveno odgovornog ponašanja, unapređivanja kvaliteta života, opšteg obrazovanja i kulture (neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem);

4) priznavanje prethodnog učenja koje se ostvaruje procenom znanja, veština i sposobnosti stečenih obrazovanjem, životnim ili radnim iskustvom i koje omogućava dalje učenje i povećanje konkurentnosti na tržištu rada;

5) karijerno vođenje i savetovanje pružanjem stručne podrške odraslima za lični i profesionalni razvoj i zapošljavanje.

Ko se smatra odraslim uređeno je članom 8. Predloga zakona.

Odrasli koji stiču osnovno obrazovanje u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnovno obrazovanje, a prema programu za obrazovanje odraslih jesu lica starija od 15 godina.

Odrasli koji stiču srednje obrazovanje u skladu sa zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje, jesu lica starija od 17 godina.

Odrasli, u smislu ovog zakona, jesu lica obuhvaćena aktivnostima obrazovanja odraslih, iz člana 7. tač. 2. do 5, a stariji su od 18 godina.

Obrazovanje odraslih ostvaruje se na srpskom jeziku. Za pripadnike nacionalne manjine obrazovanje odraslih ostvaruje se na maternjem jeziku, a može i dvojezično, ako se za to opredeli prilikom upisa u program najmanje 50% polaznika ili kandidata. Pripadnik nacionalne manjine, prilikom uključivanja u postupak priznavanja prethodnog učenja, bira da li će se postupak sprovesti na maternjem ili srpskom jeziku.

Glava II. Predloga zakona (čl. 10. do 15) reguliše obezbeđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovanja odraslih i to: učesnike u obezbeđivanju i unapređivanje kvaliteta obrazovanja odraslih, Nacionalni prosvetni savet, Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja i Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja u obrazovanju odraslih, kao savete za obrazovanje odraslih.

Podrška razvoju obrazovanja odraslih u nadležnosti je postojećih organa i organizacija, ali se Predlogom zakona uvodi i podrška drugih ministarstava, organizacije nadležne za poslove zapošljavanja i drugih organa i organizacija.

Nacionalnom prosvetnom savetu su dati u nadležnost i poslovi utvrđivanja opštih standarda postignuća i posebnih standarda postignuća u osnovnom i u opštem srednjem i umetničkom obrazovanju odraslih.

Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih predlaže ministru posebne standarde postignuća za srednje stručno obrazovanje odraslih (standarde stručnih kompetencija), standarde kvalifikacija za nivo srednjeg stručnog obrazovanja, stručnog usavršavanja i drugih oblika stručnog obrazovanja odraslih. Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, kao svoje stalne komisije, obrazuje sektorska veća, zasnovana na principima socijalnog partnerstva.

Članovi sektorskih veća čine predstavnici privrednih subjekata iz oblasti za koju je formirano sektorsko veće, predstavnici privredne komore, strukovnih komora, udruženja poslodavaca, stručnjaka iz oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, organizacije nadležne za poslove zapošljavanja, predstavnici ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja, privrede, zapošljavanja, rada, socijalne i omladinske politike, predstavnika zajednice stručnih škola, reprezentativnih granskih sindikata i predstavnika visokoškolskih institucija za koje je osnovano sektorsko veće.

Definisani su poslovi sektorskih veća.

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja obavlja stručne poslove koje se odnose na pripremu opštih standarda postignuća obrazovanja i posebnih standarda postignuća u osnovnom i opštem srednjem i umetničkom obrazovanju odraslih i vrednovanje oglada u obrazovanju odraslih, a Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, u saradnji sa organizacijom nadležnom za poslove zapošljavanja, priprema posebne standarde postignuća za srednje stručno obrazovanje odraslih (standarde stručnih kompetencija), standarda kvalifikacija za nivo srednjeg stručnog obrazovanja, stručnog usavršavanja i drugih oblika stručnog obrazovanja odraslih. Ovaj zavod utvrđuje listu kvalifikacija po nivoima i vrstama koje mogu da se stiču priznavanjem i vodi evidenciju pravnih lica i preduzetnika koja nisu organizatori obrazovanja odraslih, a kod kojih se obavlja praktičan rad. Zavod priprema instrumente i standarde za priznavanje prethodnog učenja i učestvuje u pripremi predloga godišnjeg plana obrazovanja odraslih na zahtev ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Radi stručne pomoći u obavljanju poslova, Zavod može da obrazuje posebne komisije i timove iz reda stručnjaka u oblasti obrazovanja i zapošljavanja ili da angažuje naučnoistraživačke ustanove uz saglasnost Ministarstva.

Radi efikasnijeg praćenja i ostvarivanja obrazovanja odraslih, jedinice lokalne samouprave mogu osnovati savete za obrazovanje odraslih, za čiji rad obezbeđuju i finansijska sredstva ili da se formiraju kao deo postojećih lokalnih socijalno ekonomskih saveta, odnosno lokalnih saveta za zapošljavanje. Predlogom zakona utvrđeni su zadaci ovih saveta.

U glavi III. Predloga zakona (čl. 16. do 27) uređena je organizacija i ostvarivanje obrazovanja odraslih i to: organizatori aktivnosti obrazovanja odraslih,

javno priznati organizator aktivnosti, postupak za izdavanje odobrenja drugoj organizaciji, oduzimanje odobrenja, ostvarivanje obrazovanja odraslih, sprovođenje programa obrazovanja odraslih i objavljivanje i predstavljanje programa, ocenjivanje i ispiti, način sticanja kvalifikacije, postupak za priznavanje prethodnog učenja, saradnja javno priznatih organizatora aktivnosti, kao i model centar.

Osnovna i srednja škola su organizatori aktivnosti obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: organizator aktivnosti), ali i druge organizacije i to: druga ustanova, javna agencija, javno preduzeće, organizacija nadležna za poslove zapošljavanja, agencija za zapošljavanje, privredno društvo, nosioci poslova profesionalne rehabilitacije, preduzetnik, sindikalna organizacija, udruženje, stručno društvo, organizacije za obrazovanje odraslih (narodni, radnički, otvoreni univerzitet, univerzitet za treće doba i dr.), centri i organizacije za stručno usavršavanje, za učenje stranih jezika, informaciono-komunikacione tehnologije, za obuku i razvoj ljudskih resursa, za obuku vozača, privredna komora, centar za karijerno vođenje i savetovanje, udruženje poslodavaca, kulturno-obrazovni centar, dom kulture, kao i drugi subjekti registrovani za obrazovnu delatnost u skladu sa propisima kojima se uređuje klasifikacija delatnosti.

Osnovna i srednja škola jeste javno priznati organizator aktivnosti, ako ispunjava propisane uslove za tu aktivnost i ima rešenje o verifikaciji koje izdaje Ministarstvo, u skladu sa zakonom kojim se uređuju osnovi sistema obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Zakon) i ovim zakonom.

Druga organizacija može steći status javno priznatog organizatora aktivnosti:

- za aktivnosti neformalnog obrazovanja odraslih iz člana 7. tačka 2) zakona, odnosno sticanje kompetencija i kvalifikacija za obavljanje, usavršavanje ili promenu zanimanja, posla, radne funkcije ili radne operacije i

- aktivnosti iz tač. 3) i 5) tog člana, odnosno obrazovanja odraslih kojim se unapređuju znanja, veštine i sposobnosti, radi ličnog i profesionalnog razvoja i društveno odgovornog ponašanja, unapređivanja kvaliteta života, opšteg obrazovanja i kulture (neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem i karijernog vođenja i savetovanja pružanjem stručne podrške odraslima za lični i profesionalni razvoj i zapošljavanje

ako je registrovana za obrazovne delatnosti, zadovoljava utvrđene standarde i na osnovu odobrenja Ministarstva u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno u odnosu na navedeno, status javno priznatog organizatora aktivnosti imaju državni organi i ustanove koje u skladu sa posebnim zakonom obavljaju stručno usavršavanje i druge aktivnosti obrazovanja odraslih.

Odobrenje se izdaje drugoj organizaciji koja ispunjava propisane uslove za organizovanje aktivnosti obrazovanja odraslih u pogledu programa, kadra, prostora, opreme i nastavnih sredstava.

Bliže uslove u pogledu programa, kadra, prostora, opreme i nastavnih sredstava propisuje ministar.

Definisan je postupak za izdavanje odobrenja drugoj organizaciji radi sticanja statusa javno priznatog organizatora aktivnosti.

Postupak se pokreće zahtevom koji se podnosi Ministarstvu i koji sadrži: naziv, delatnost, sedište organizatora aktivnosti, kao i predlog programa aktivnosti obrazovanja odraslih. Predlog programa aktivnosti obrazovanja odraslih sadrži plan i program obrazovanja odraslih i način ostvarivanja, uslove predviđene za izvođenje aktivnosti obrazovanja odraslih koji se odnose na prostor u kome će se ta aktivnost izvoditi, potrebnu opremu i sredstva, potreban broj i vrstu stručnih lica koji će biti

angažovani za izvođenje aktivnosti obrazovanja odraslih. Uz zahtev se prilažu dokazi o ispunjenosti uslova i dokaz o uplati administrativne takse. Ministarstvo upućuje Zavodu za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja deo zahteva koji se odnosi na plan i program obrazovanja odraslih i način ostvarivanja, na mišljenje. Po dobijanju pozitivnog mišljenja Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, zahtev se dostavlja prosvetnom inspektor Ministarstva radi utvrđivanja ispunjenosti ostalih uslova za izdavanje odobrenja. O zahtevu za izdavanje odobrenja, na osnovu nalaza prosvetnog inspektora, odlučuje ministar u roku od tri meseca od dana podnošenja zahteva.

Rešenje o zahtevu za izdavanje odobrenja radi sticanja statusa javno priznatog organizatora aktivnosti konačno je u upravnom postupku. Odobrenje se izdaje na pet godina.

Zahtev se podnosi i za izmenu odobrenja i kada vrši statusna promena, menja sedište, odnosno objekat ili uvodi novu aktivnost obrazovanja odraslih.

Propisano je i kada se odobrenje oduzima, s tim da se prepoznaje uloga nadzornih organa (prosvetnog inspektora Ministarstva i prosvetnog savetnika) u ovom postupku.

Odobrenje se oduzima i ako druga organizacija u toku izvođenja aktivnosti učini prekršaj ili krivično delo u vezi sa izvođenjem aktivnosti obrazovanja odraslih.

Ostvarivanje obrazovanja odraslih se vršio na različite načine i to: putem predavanja, obuka, kurseva, seminara, radionica, tribina, savetovanja i drugih oblika učenja i obrazovanja. Program se može izvoditi: redovnom nastavom, konsultativno-instruktivnom nastavom, dopisno-konsultativnom nastavom, praktičnim radom, nastavom na daljinu i na drugi primeren način.

U skladu sa članom 20. Predloga zakona obrazovanje odraslih ostvaruju: izvođači programa obrazovanja odraslih (nastavnik, predavač, trener, voditelj, instruktor i dr.), stručni saradnici, saradnici i pedagoški i andragoški asistent.

Uređen je i način sticanja kvalifikacija, te u skladu sa članom 24. Predloga zakona, odrasli može da stekne kvalifikaciju ili njen deo, ključne ili stručne kompetencije, u skladu sa utvrđenim standardom kod javno priznatog organizatora aktivnosti.

Odrasli može da stekne kvalifikaciju ili njen deo, ključne ili stručne kompetencije, u skladu sa utvrđenim standardom i u postupku za priznavanje prethodnog učenja kod javno priznatog organizatora aktivnosti koji ima odobrenje za obavljanje ove aktivnosti.

Definisan je i postupak za priznavanje prethodnog učenja. Na zahtev odraslog, poslodavca ili organizacije nadležne za poslove zapošljavanja, osnovna ili srednja škola koja je javno priznati organizator aktivnosti i koja ima rešenje za obavljanje ove aktivnosti, u posebnom postupku procenjuje znanja, veštine i stavove stečene obrazovanjem, životnim ili radnim iskustvom, u skladu sa standardom kvalifikacije i propisima donetim na osnovu ovog zakona. Zahtev može da se odnosi na priznavanje prethodnog učenja koje odgovara standardu ključnih kompetencija ili standardu stručnih kompetencija, odnosno standardu kvalifikacija. Kandidat može uložiti prigovor na sprovođenje postupka za priznavanje prethodnog učenja Ministarstvu. Standarde i način sprovođenja postupka za priznavanje prethodnog učenja propisuje ministar.

Uređen je i model centar. Javno priznati organizator aktivnosti može steći status model centra ako je kao ogledni centar učestvovao u naučnoistraživačkom projektu kojim su uvedene inovacije u ostvarivanju prakse obrazovanja odraslih ili je

razvijen novi model plana i programa obrazovanja odraslih i ako ispunjava uslove u pogledu kadra i prostora.

Izuzetno, srednja stručna škola koja kroz proširenu delatnost u kontinuitetu ostvaruje obrazovane aktivnosti kojima se povećava kvalitet i dostupnost obrazovanja odraslih, može da organizuje centar za kontinuirano obrazovanje odraslih – model centar. Centar za kontinuirano obrazovanje odraslih iz stava 2. ovog člana je organizaciona jedinica i nema svojstvo pravnog lica. Rešenje o utvrđivanju statusa model centra donosi ministar, kao i pravilnik kojim će se propisati bliži uslovi za sticanje statusa model centra, način rada, finansiranja i druga pitanja od značaja za njihov rad.

U glavi IV. Predloga zakona (čl. 28. do 42) uređuju se evidencije i javne isprave. Ovaj deo Predloga zakona usklađen je sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, kao i sistemskim zakonom iz oblasti obrazovanja i vaspitanja i posebnim zakonima u oblasti obrazovanja i vaspitanja.

Predlogom zakona se utvrđuje da se u obrazovanju odraslih vode evidencija o: polaznicima i kandidatima, uspehu polaznika i kandidata, ispitima, ostvarivanju programa i licima radno angažovanim u obrazovanju, a utvrđuje se koji podaci čine ovu evidenciju. Evidencije koje se odnose na formalno osnovno i srednje obrazovanje odraslih vode se u skladu sa propisima kojima se uređuje taj nivo obrazovanja.

Propisan je način prikupljanja podataka u evidencijama, vođenje evidencije i obrada podataka, kao i rokovi čuvanja.

Polazniku, odnosno kandidatu javno priznati organizator aktivnosti izdaje javnu ispravu za: ostvaren standard ključnih kompetencija za nivo osnovnog obrazovanja odraslih; ostvaren standard ključnih kompetencija za opšteobrazovni deo srednjeg stručnog obrazovanja odraslih; ostvaren standard stručnih kompetencija i za ostvareni standard kvalifikacije u celini. Podaci iz javne isprave upisuju se u radnu knjižicu.

Za delimično ostvaren standard stručnih kompetencija ili kvalifikacije javno priznati organizator aktivnosti, izdaje polazniku, odnosno kandidatu uverenje.

Predlogom zakona propisuje se da javno priznati organizator aktivnosti vodi bazu podataka, a Ministarstvo vodi registar aktivnosti obrazovanja odraslih i javno priznatih organizatora aktivnosti kojima su data ili oduzeta odobrenja.

U glavi V. Predloga zakona (čl. 43. do 46) uređeni su planovi i programi obrazovanja odraslih.

Predlogom zakona utvrđuje se da se obrazovanje odraslih zasniva na planovima i programima obrazovanja odraslih ili delovima odgovarajućih programa za učenike kojima odrasli stiču ključne i stručne kompetencije i kvalifikacija potrebne za lični i profesionalni razvoj, rad i zapošljavanje, kao i društveno odgovorno ponašanje, odnosno dopunjuju znanja, veštine, sposobnosti i stavove: jezičke i matematičke pismenosti; vladanja maternjim i stranim jezicima; naučne pismenosti u prirodnim i društvenim naukama; vladanja informacijsko-komunikacionom tehnologijom; medijske pismenosti; za rad u struci; za preduzetništvo i rukovođenje; kreativnog izražavanja i učestvovanja u kulturnim, umetničkim i sportskim događanjima; za odgovorno obavljanje uloge aktivnog građanina i poštovanje ljudskih i građanskih prava; socijalne veštine, sposobnosti za rešavanje problema, komunikaciju i timski rad; za očuvanje i zaštitu okoline; za obezbeđivanje bezbednih i zdravih uslova na radu u cilju ostvarivanja fizičkog, psihičkog i socijalnog blagostanja zaposlenih i druga znanja, veštine, sposobnosti i stavovi. Programi obrazovanja odraslih mogu biti programi formalnog i programi neformalnog obrazovanja.

Programi formalnog obrazovanja odraslih obuhvataju:

- 1) programe za sticanje osnovnog i srednjeg obrazovanja odraslih;
- 2) programe za sticanje kvalifikacija;
- 3) programe specijalističkog i majstorskog obrazovanja;
- 4) programe usavršavanja za obavljanje zanimanja ili posla.

Programi neformalnog obrazovanja obuhvataju:

- 11) programe rada u struci;
- 12) programe preduzetništva i rukovođenja;
- 13) programe iz poznavanja nauke i tehnologije;
- 14) programe obuke za rad na računaru;
- 15) programe stranih jezika;
- 16) programe zaštite okoline i ekologije;
- 17) programe razvoja i očuvanja bezbednih i zdravih uslova rada;
- 18) programe kreativnog i umetničkog izražavanja;
- 19) programe sticanja ili dopunjavanja drugih znanja, veština, sposobnosti i stavova;
- 20) programe koji nastaju u skladu sa zahtevima i potrebama tržišta rada.

Nastavnim planom i programom za odrasle bliže se utvrđuju: cilj, zadaci i sadržaj obrazovanja, nedeljni i godišnji broj časova nastave i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada, način i oblici ostvarivanja tog rada.

Ovim zakonom je uređeno osnovno obrazovanje odraslih. Osnovno obrazovanje odraslih organizuje se po razredima od prvog do osmog razreda i traje od tri do pet godina, u skladu sa školskim programom. Može biti organizovano i po ciklusima, a trajanje ciklusa i razredi koji su uključeni u ciklus definisani su programom obrazovanja odraslih.

Nastavni predmeti koji se izučavaju prema nastavnom planu i programu osnovnog obrazovanja odraslih, jesu:

- 1) obavezni predmeti;
- 2) obavezni moduli.

Odrasli mogu steći osnovno obrazovanje pohađanjem nastave ili polaganjem ispita. Broj odraslih u odeljenju, odnosno grupi ne može biti manji od 15 ni veći od 20. Vreme upisa, odnosno prijavljivanja ispita uređuje se statutom škole koja obavlja osnovno obrazovanje i vaspitanje odraslih.

Programi formalnog obrazovanja odraslih donose se u skladu sa Zakonom i posebnom zakonom, a programi neformalnog obrazovanja odraslih - u postupku odobravanja u skladu sa zakonom.

U glavi VI. Predloga zakona (čl. 47. i 48) definišu se polaznici i kandidati, kao i troškovi obrazovanja.

Odrasli može da stekne status polaznika upisom u aktivnost obrazovanja kod javno priznatog organizatora aktivnosti, a status kandidata uključivanjem u postupak priznavanja prethodnog učenja. Predlogom zakona propisuje se uslov da odrasli može da stekne kvalifikaciju ako ima stečeno osnovno obrazovanje ili ima javnu ispravu o ključnim kompetencijama na nivou osnovnog obrazovanja. Posebni uslovi i

starosna granica za sticanje statusa polaznika, odnosno kandidata utvrđuju se standardom kvalifikacije.

Status polaznika, odnosno kandidata prestaje: sticanjem kompetencije ili kvalifikacije; ispisivanjem; isključenjem iz obrazovne aktivnosti zbog učinjene povrede zabrane propisanih Zakonom; napuštanjem obrazovne aktivnosti i zbog neopravdanog neispunjavanja obaveza utvrđenih za određene obrazovne aktivnosti. Međusobna prava, obaveze i odgovornosti između javno priznatog organizatora aktivnosti i polaznika, odnosno kandidata utvrđuju se ugovorom.

Predlogom zakona se, takođe, predviđa da odrasli ne plaća troškove za sticanje osnovnog obrazovanja i prvog zanimanja, a da za ostale aktivnosti obrazovanja odraslih troškove snose polaznici i kandidati programa, poslodavci kod kojih su zaposleni, organizacija nadležna za poslove zapošljavanja ili druga zainteresovana pravna i fizička lica

Zaposleni i radno angažovani u obrazovanju odraslih regulisani su u **glavi VII. Predloga zakona** (čl. 49. do 54).

Izvođači programa obrazovnih aktivnosti su: nastavnik, predavač, trener, voditelj, instruktor i druga lica koja, osim odgovarajućeg obrazovanja utvrđenog standardom kvalifikacije, imaju kompetencije utvrđene programom aktivnosti obrazovanja odraslih.

Stručni saradnici, u smislu Predloga zakona su: andragog, psiholog i bibliotekar.

Predlogom zakona uvodi se saradnik, a definiše se i pedagoški i andragoški asistent.

Na radni odnos lica radno angažovana u obrazovanju odraslih primenjuju se odredbe Zakona i opšti propisi o radu. Kao i u formalnom obrazovanju i lica radno angažovana u obrazovanju odraslih postoji obaveza stalnog stručnog usavršavanja.

U glavi VIII. Predlogom zakona (čl. 55. do 57) uređuje se godišnji plan obrazovanja odraslih, donošenje, kao i sprovođenje godišnjeg plana.

Godišnjim planom obrazovanja odraslih u Republici Srbiji: utvrđuju se prioritetne obrazovne i radne oblasti i aktivnosti obrazovanja odraslih; određuje se raspoređivanje obrazovnih i radnih oblasti i aktivnosti obrazovanja odraslih na jedinice lokalne samouprave pri čemu se vodi računa o potrebama tržišta rada, racionalnom korišćenju postojećih obrazovnih kapaciteta, broju kandidata, odnosno polaznika obrazovanja, razvojnim specifičnostima pojedinih područja, ciljevima i principima obrazovanja odraslih; određuje se okvirni obim i izvori sredstava koja su potrebna za realizaciju godišnjeg plana; određuje se dinamika ostvarivanja planiranih aktivnosti obrazovanja odraslih i određuju se kriterijumi za raspodelu sredstava.

Godišnji plan obrazovanja odraslih donosi Vlada na predlog Ministarstva do početka školske godine. Godišnji plan obrazovanja odraslih usaglašava se sa sredstvima utvrđenim zakonom u budžetu Republike Srbije.

U sprovođenju godišnjeg plana obrazovanja odraslih Ministarstvo objavljuje konkurse za izvođenje planiranih aktivnosti obrazovanja odraslih i prati njegovo sprovođenje. Pravo učešća na konkursu imaju javno priznati organizatori aktivnosti obrazovanja odraslih. Kako Predlog zakona predviđa, ministar donosi rešenje o izboru javno priznatog organizatora aktivnosti i odlučuje o raspodeli sredstava za realizaciju planiranih aktivnosti obrazovanja odraslih, a na osnovu raspisanog konkursa. Ministarstvo prati sprovođenje godišnjeg plana obrazovanja odraslih i preuzima mere koje su potrebne za izvođenje planiranih programa aktivnosti obrazovanja odraslih.

U glavi IX. Predloga zakona (čl. 58. do 61) uređuje se planiranje i finansiranje obrazovanja odraslih.

Sredstva za finansiranje obrazovanja odraslih obezbeđuju se: u budžetu Republike Srbije, budžetu autonomne pokrajine, budžetu jedinice lokalne samouprave u skladu sa u skladu sa godišnjim planom obrazovanja odraslih, zatim neposredno od polaznika i poslodavaca, kao i iz drugih izvora.

Propisano je za šta se obezbeđuju sredstva iz budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave.

U glavi X. Predloga zakona (čl. 62. i 63) uređen je nadzor nad primenom ovog zakona, te propisano da Ministarstvo vrši inspekcijski i stručno-pedagoški nadzor nad radom javno priznatih organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih, u skladu sa Zakonom.

Spoljašnje vrednovanje kvaliteta rada obrazovno-vaspitnih ustanova koje realizuju programe obrazovanja odraslih vrše Ministarstvo i Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja.

U glavi XI. Predloga zakona (član 64) propisani su prekršaji za organizatora obrazovnih aktivnosti i odgovorno lice. Usaglašeni su iznosi novčanih kazni za odgovorne sa Zakonom o prekršajima.

U glavi XII. Predloga zakona (član 65) autonomnoj pokrajini su povereni poslovi koji su prepoznati sistemskim propisom u oblasti obrazovanja i vaspitanja, te su povereni poslovi koji se odnose na postupak izdavanja odobrenja drugoj organizaciji radi sticanja statusa javno priznatog organizatora aktivnosti, oduzimanja odobrenja i poslovi inspekcijskog nadzora za organizatore aktivnosti koji obavljaju delatnost i imaju sedišta na teritoriji autonomne pokrajine. Članom 37. Zakona o utvrđivanju nadležnosti Autonomne pokrajine Vojvodine propisano je neformalno obrazovanje odraslih, te da AP Vojvodina, preko svojih organa, u skladu sa zakonom i strategijom razvoja obrazovanja odraslih u RS bliže uređuje pitanja koja se odnose na organizovano i institucionalno obrazovanje izvan školskog sistema radi stručnog osposobljavanja i obuke odraslih na teritoriji AP Vojvodina, kao pitanja od pokrajinskog značaja. Imajući u vidu odredbe sistemskog zakona – Zakona o osnovama sistema obrazovanja odraslih koji uređuje poslove verifikacije i iste poverava organima autonomne pokrajine, po analogiji bi se ovi poslovi mogli poveriti AP Vojvodina, a isto bi se moglo primeniti i na postupak odobravanja i oduzimanja odobrenja. U skladu je sa sistemskim zakonom poveravanje inspekcijskih poslova organima autonomne pokrajine.

U glavi XIII. Predloga zakona (čl. 66. i 67) propisan je rok od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona da se donesu propisi potrebni za sprovođenje ovog zakona, kao i da zakon na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, ali da će se primenjivati od 1. januara 2014. godine.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Primena ovog zakona se planira od 1. januara 2014. godine.

Projekat Obrazovanje odraslih (Druga šansa) sprovodi se od 2010. godine u okviru aktivnosti MPNTR. Planom Projekta predviđeno je dvogodišnje pilotiranje programa funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih (fooo) u 80 osnovnih škola, u 240 odeljenja u skladu sa Zakonom o osnovama sistema vaspitanja i obrazovanja. U školskoj 2011/12. i u školskoj 2012/13. godini, implementacija oglednog programa sprovodila se u 70 osnovnih škola, koje su ispunile definisane kriterijume. Od školske

2013/14 godine, ogledni program se planira prevesti u sistem i u budžetu za 2013. godinu planirana su sredstva za nastavak rada nastavnika u 70 osnovnih škola, i sredstva neophodna za plate 62 andragoška asistenta koliko ih je angažovano u pomenutim školama. U Budžetu MPNTR za 2013. godinu obezbeđena su sredstva za rad 210 nastavnika u 70 osnovnih škola (u proseku 3 nastavnika pune norme po školi u skladu sa nastavim planom i programom fooo) i za rad 62 andragoška asistenta .

Od 1. januara 2014. godine, kada se planira primena Zakona o obrazovanju odraslih potrebno je obezbediti sredstva za nastavak realizacije programa obrazovanja odraslih u postojećih 70 škola tj. sredstva za plate 210 nastavnika i potrebna sredstva za mesečnu nadoknadu za nastavak rada 62 andragoška asistenta, kao i u 2013. godini.

Kako se planira proširenje mreže škola koje će sprovoditi program fooo od školske 2014/15. godine, za 10 novih škola, kao i i povećanje obuhvata odraslih polaznika, starijih od 17 godina, programima srednjeg obrazovanja, dodatno stručno usavršavanje novouključenih nastavnika, obezbeđivanje potrebnog materijala za učenje i podučavanje za polaznike i nastavnike, očekuju se i dodatni finansijski efekti primene Zakona o obrazovanju odraslih u odnosu na 2013. godinu i to:

A) U PRVOJ GODINI PRIMENE ZAKONA O OBRAZOVANJU ODRASLIH

I) Dodatna sredstva, u odnosu na 2013. godinu, neophodna za mesečnu nadoknadu za rad 10 andragoških asistenata u 10 novih škola za period septembar - decembar 2014. godini u iznosu od **1.436.277, 00** (10 asistenata x 3 meseca x bruto nadoknada u iznosu od 45 380, 00 dinara + uvećanje od 5,5%). Napominjemo da se plaćanje andragoških asistenata vrši na osnovu ugovora o delu između škole i andragoškog asistenta, na osnovu rešenja i odluke ministra. Nadoknada za rad asistenata za decembar 2014. godine biće obuhvaćena planom budžeta za 2015.godini.

II) Dodatna sredstva potrebna za plate 15 novih nastavnika koji će sprovoditi program fooo u 10 novih škola, za period septembar - decembar 2014. godini u iznosu od **3.750.525,00** dinara (15 nastavnika x bruto plata od 79.000,00 x 3 meseca + uvećanje od 5,5%).

Napominjemo da realizacija nastavnog plana i programom funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih u jednoj školi koja realizuje program u sva tri ciklusa, u po jednom odeljenju podrazumeva angažovanje 3 nastavnika pune norme, što bi ukupno za 10 novih škola bilo 30 novih nastavnika.

S obzirom da se očekuje smanjenje broja učenika u osnovnim školama, 50 % potrebnih novih nastavnika biće angažovano sa liste tehnoloških viškova, a za ostalih 50 % neophodna su dodatna sredstva u budžetu u navedenom iznosu.

III) Sredstva neophodna za sprovođenje programa srednjeg obrazovanja za 3000 novouključenih vanrednih polaznika, starijih od 17 godina u 2014. godini, u iznosu od **14.400.000,00** dinara.

Cene koštanja jednog vanrednog polaznika (plata nastavnika, sredstva i materijali neophodni za realizaciju programa) iznosi 20% od cene koštanja jednog redovnog učenika.

Na godišnjem nivou cena redovnog učenika iznosi oko 96.000 dinara, iz čega proizilazi da je cena jednog vanrednog polaznika 19.200,00 dinara na godišnjem nivou, odnosno 1600,00 na mesečnom nivou (3000 polaznika x 1600,00 dinara x 3 meseca = 14.400. 000,00).

IV) Sredstva potrebna za stručno usavršavanje nastavnika, stručnih saradnika i andragoških asistenata u iznosu od **10.000.000,00** dinara

Reč je o obukama koje su odobrene rešenjem ministra i koje se po Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja finansiraju iz budžeta Republike Srbije, a koje su potrebne za sprovođenje programa foo za odrasle. U predhodne dve godine angažovani nastavnici, asistenti i stručni saradnici u 70 osnovnoj školi (1233 nastavnika, 70 asistenata, 70 stručni saradnik i 50 trenera) obučavani su kroz Projekat «Druga šansa», koji je finansiran iz IPA fondova za 2008. godinu EU. Dvogodišnja implementacija programa FOOO u 70 osnovnih školi pokazala je da jedan broj obučanih nastavnika i asistenata (20 – 25%) napusti rad u Programu obrazovanja odraslih već prilikom prve mogućnosti za zapošljavanje i dopunu norme u redovnom obrazovanju sa decom, odnosno da napušta program i zbog odlaska u penziju, preseljenja, bolovanja i dr.

Stoga je neophodno planirati dodatna sredstva od 2014. godine, na godišnjem nivou za obuku oko 300 nastavnika, stručnih saradnika i asistenata. Obuka se sprovodi kroz 5 modula koji su dizajnirani u okviru projekta «Druga šansa», u ukupnom trajanju od 48 sati, 6 dana, a prosečna vrednost obuke po polazniku je oko 33 000, 00 dinara.

V) Sredstva potrebna za materijale za učenje za polaznike i priručnici za nastavnike u iznosu od **5.000.000,00** dinara.

Sredstva potrebna za izradu materijala za polaznike i za priručnike za nastavnike u prethodnim godinama obezbeđena su iz sredstava Projekta - „Druga šansa“. Ovaj Projekat završava se u septembru 2013. godine. Materijali namenjeni polaznicima i priručnici za nastavnike su radni materijali koji se koriste u direktnom radu sa polaznicima tokom nastavnog procesa i potrebna je njihova izrada na godišnjem nivou

U 2014. godini ukupni finansijski efekti sprovođenja Zakona o obrazovanju odraslih, odnosno dodatna sredstva u odnosu na 2013. godinu, kada se obrazovanje odraslih sprovodilo kroz projekat “Druga šansa”, iznose (I+ II + III + IV+ V) **34.586.802,00** dinara.

B) PRIMENA ZAKONA O OBRAZOVANJU ODRASLIH od 2015. GODINE NA GODIŠNJEM NIVOU I U NAREDNIM GODINAMA

I) Sredstva neophodna za mesečnu nadoknadu za rad 10 andragoških asistenata u 10 novih škola (uvedenih u proces u školskoj 2014/2015. godine, odnosno septembru 2014. godine) za period januar- decembar 2015. godine i svake naredne, u iznosu od **6.061.000,00** dinara (10 asistenata x 12 meseca x bruto nadoknada u iznosu od 45 380, 00 dinara + uvećanje od 5,5% u 2014. godini i + uvećanje od 5,5% u 2015. godini).

II) Sredstva za plate 15 novih nastavnika koji će sprovođiti program FOOO u 10 novih škola (uvedenih u proces u školskoj 2014/2015. godine, odnosno septembru 2014. godine), za period januar - decembar 2015. godine i svake naredne u iznosu od **15.827.100,00** dinara (15 nastavnika x bruto plata od 79.000,00 x 12 meseca + uvećanje od 5,5% u 2014. godini i + uvećanje od 5,5% u 2015. godini).

III) Sredstva neophodna za sprovođenje programa srednjeg obrazovanja za 3000 novouključenih vanrednih polaznika (koliko se planira od početka školske 2014/2015. godine, odnosno od septembra 2014. godine), starijih od 17 godina u 2015. godini i svake naredne, u iznosu od **57.600.000,00** dinara (3000 polaznika x 1600,00 dinara x 12 meseca = 57.600.000,00 dinara).

IV) Sredstva potrebna za stručno usavršavanje nastavnika, stručnih saradnika i andragoških asistenata u iznosu od **10.000.000,00** dinara.

V) Sredstva potrebna za materijale za učenje za polaznike i priručnici za nastavnike u iznosu od **5.000.000,00** dinara.

Ukupni finansijski efekti sprovođenja Zakona o obrazovanju odraslih od 2015. godine i svake naredne, odnosno dodatna sredstva u odnosu na 2013. godinu, kada se obrazovanje odraslih sprovodilo kroz projekat "Druga šansa", iznose (I+ II + III + IV+ V) **94.488.000,00** dinara.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razlog za donošenje ovog zakona, i to po hitnom postupku je činjenica da je povučen iz skupštinske procedure tokom jula 2012. godine, zajedno sa Predlogom zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju i Predlogom zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju. Uporedo sa pripremom ovog zakona za ponovno upućivanje na usvajanje Narodnoj skupštini, izvršene su izmene i dopune i Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, a pripremljeni su i zakoni iz oblasti osnovnog obrazovanja i vaspitanja i srednjeg obrazovanja i vaspitanja koji se ponovo upućuju na usvajanje Narodnoj skupštini. Svi posebni zakoni istovremeno su usklađeni i sa Strategijom koja je doneta tokom 2012. godine, i čine set zakona iz oblasti obrazovanja, sa povezanom tematikom, pa bi bilo neophodno da se razmatraju i usvajaju svi zajedno, na istoj sednici Narodne skupštine. Važno je da ovi zakoni budu usvojeni i objavljeni što pre, kako bi obrazovne ustanove mogle da se pripreme za početak nove školske godine.